

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/23/2017
Identifikačné číslo spisu: 2308214642
Dátum vydania rozhodnutia: 31.01.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Pepelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:2308214642.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: V. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. V. XX, A., zast. Mgr. Ivan Košťál, advokát, so sídlom v Nitre, Štúrova 11, Nitra proti žalovanému: A-DEMO, s.r.o., so sídlom Topoľová 1, Močenok, IČO: 36 274 321, zast. JUDr. Pavol Gráčik, advokát, so sídlom v Nitre, Farská 40, Nitra, o zaplatenie 68 246,70 Eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 12Cb/187/2008, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 28. júna 2016, č. k.21Cob/162/2015-636 takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalobca m á voči žalovanému n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Galanta rozsudkom zo dňa 13.10.2015 vyhovel žalobe pôvodného žalobcu HP COMPLET, s.r.o., so sídlom Sv. Michala 6, Levice, IČO 35 812 561, ktorý sa domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 68 246,70 Eur s úrokom z omeškania vo výške 14,25% ročne od 01.06.2008 do zaplatenia.

2. Súd prvej inštancie uznesením zo dňa 11.08.2014 č.k.12Cb/187/2008-472 v spojení s opravným uznesením zo dňa 17.09.2014 pripustil, aby do konania na miesto pôvodného žalobcu vstúpil V. K., S. V. XX, A. vzhľadom na postúpenie pohľadávky, uplatnenej v predmetnom konaní. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 10.10.2014.

3. S poukazom na ustanovenie § 536 ods. 1, § 548 ods. 1, § 524 ods. 1 a § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka mal súd z vykonaného dokazovania za preukázané, že pôvodný žalobca na základe objednávky žalovaného č. 2129/07 zo dňa 01.12.2007 dodal žalovanému ním objednané dielo v hodnote 2 850 000 Sk pričom cenu diela vyúčtoval faktúrou č. 2008001 zo dňa 31.01.2008 so splatnosťou 31.05.2008. Žalovaný z tejto faktúry uhradil sumu 800 000 Sk a zostatok ceny diela vo výške 2 050 000 Sk neuhradil. Žalobca si uplatnil zo žalovanej sumy aj úroky z omeškania odo dňa nasledujúceho po splatnosti faktúry do zaplatenia.

4. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaný neuniesol dôkazné bremeno ohľadom tvrdenia, že zaplatil zostatok ceny diela, keď z vykonaného dokazovania nebolo možné dospieť k jednoznačnému záveru o pravdivosti takéhoto tvrdenia. Pôvodné tvrdenie žalovaného, že zaplatenie zostatku ceny diela

preukazuje pokladničný doklad zo dňa 20.05.2008 spochybnil samotný štatutárny zástupca právneho predchodcu žalobcu, ktorý poprel, že predmetnú čiastku od žalovaného prevzal a zároveň poprel aj svoj podpis na žalovaným predloženom výdavkovom pokladničnom doklade. Znaleckým posudkom č. 24/2011 zo dňa 31.10.2011 znalkyňou V. V. D. z odboru písomoznalectvo, odvetvie ručné písmo bolo jednoznačne preukázané, že predmetný podpis na žalovaným predloženom výdavkovom doklade nie je podpisom pána W. S., konateľa právneho predchodcu žalobcu.

5. Následne žalovaný preukazoval tvrdenie, že zaplatil cenu diela, príjmovým pokladničným dokladom z toho istého dňa, ktorý dôkaz však súd pri rozhodovaní nezohľadnil, keďže pri vypracovaní odborného stanoviska č. 10/2015 zo dňa 23.03.2015 znalca V. V. K. z odboru písomoznalectvo, odvetvie ručné písmo jeho spracovateľ nemal k dispozícii originály príjmových pokladničných dokladov, ale len prepisové kópie, a tak nebolo preukázané, že pôvodný originálny podpis, ktorý bol pretlačený na prepisovú kópiu, sa tiež nachádza na originálnom príjmovom pokladničnom doklade potvrdzujúcim prijatie hotovosti v rozsahu žalovanej pohľadávky. Súd prvej inštancie preto dospel k záveru, že na preukázanie skutočnosti, že podpis patrí k listine, na ktorej je umiestnený, je možné iba pri skúmaní originálu listiny.

6. Súd prvej inštancie považoval námietku nedostatku aktívnej legitímácie žalobcu za nedôvodnú, keďže mal zo zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 03.12.2013 uzavretej medzi HP COMPLETE, s.r.o. v likvidácii ako postupcom a V. K. ako postupníkom za preukázané, že došlo k platnému postúpeniu predmetnej pohľadávky z postupcu na postupníka dňom podpísania zmluvy. B. sa nestotožnil s právnou argumentáciou žalovaného, že likvidátor spoločnosti nebol oprávnený postupovať pohľadávky likvidovanej spoločnosti tretím osobám, pretože likvidátor je oprávnený robiť v mene spoločnosti len úkony, smerujúce k likvidácii spoločnosti /§ 72 ods. 1 veta prvá Obchodného zákonníka/, za ktoré nie je možné považovať podľa názoru žalovaného zmluvu o postúpení pohľadávok. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že likvidátor bol oprávnený uzavrieť zmluvy o postúpení pohľadávok, pretože pohľadávka spoločnosti je majetkovým právom spoločnosti, ktoré je postupiteľné, resp. prevoditeľné za dohodnutú odplatu, a preto aj likvidátor spoločnosti v rámci svojich oprávnení mohol odplatným postúpením pohľadávok speňažiť majetok spoločnosti. Pohľadávka, uplatnená v predmetnom konaní bola postupiteľnou pohľadávkou, ktorá nezanikla najneskôr smrťou veriteľa, ktorej obsah sa menom veriteľa nezmenil a jej postúpenie ani neodporovalo dohode s dlžníkom.

7. Keďže žalovaný nespĺnil svoj záväzok, dostal sa do omeškania, preto súd priznal žalobcovi aj úroky z omeškania v zmysle § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka.

8. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Trnave rozsudkom zo dňa 28.júna 2016 sp. zn. 21Cob/162/2015 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

9. Odvolací súd po preskúmaní rozsudku, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozhodnutia, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil. Preto sa v celom rozsahu stotožnil so skutkovými zisteniami a právnymi závermi súdu prvej inštancie týkajúcimi sa rozhodnutia vo veci samej, obsiahnutými v odôvodnení napadnutého rozsudku a v podrobnostiach na odkázal /§ 219 ods. 2 O. s. p./.

10. Za potrebné pre zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku považoval uviesť, že sa stotožnil aj s argumentáciou súdu prvej inštancie, podľa ktorej žalovaný neuniesol dôkazné bremeno tvrdenia, že vymáhanú sumu už zaplatil právnemu predchodcovi žalobcu, čo najskôr preukazoval výdavkovým pokladničným dokladom zo dňa 20.05.2008, ktorý bol spochybnený znaleckým posudkom č. 34/2011 zo dňa 31.10.2011 znalkyňou V. V. D., ktorá jednoznačne prehlásila, že podpis na výdavkovom pokladničnom doklade nie je podpisom konateľa právneho predchodcu žalobcu ako to tvrdil žalovaný.

11. Pokiaľ ide o námietku žalovaného týkajúcu sa nedostatku aktívnej legitímácie žalobcu odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie mal za to, že žiadne ustanovenie Obchodného zákonníka nevyklučuje možnosť likvidátora uzavrieť zmluvu o postúpení pohľadávok v rámci speňažovania likvidovanej spoločnosti. V ustanovení § 72 ods. 1 Obchodného zákonníka sú upravené práva a povinnosti likvidátora pri vykonávaní likvidácie len rámcovo. Likvidátor môže vykonávať len úkony, smerujúce k likvidácii spoločnosti. V prípade porušenia povinností vyplývajúcich z ustanovenia § 72 ods. 1 Obchodného zákonníka nedochádza k absolútnej neplatnosti takýchto právnych úkonov, ale zakladá to zodpovednosť za škodu. Zákon sa v uvedenom ustanovení vôbec nezmieňuje o speňažovaní majetku likvidátorom, i keď podstatou činnosti likvidátora je práve speňažovanie majetku likvidovanej spoločnosti. Odvolací súd

sa preto stotožnil s právnym názorom vyjadrenom v napadnutom rozsudku, že pod speňažovanie majetku likvidovanej spoločnosti je možné zahrnúť aj odplatné postúpenie pohľadávky.

12. Súd prvej inštancie uznesením zo dňa 11.08.2014 č. k. 12Cob/187/2008-472 rozhodol o zmene účastníka konania na strane žalobcu na základe postúpenia pohľadávky právneho predchodcu žalobcu na terajšieho žalobcu. Voči tomuto rozhodnutiu žalovaný nepodal opravný prostriedok a uvedené rozhodnutia nadobudlo právoplatnosť.

13. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dňa 07.10.2016 dovolanie s poukazom na existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ Civilného sporového poriadku /ďalej C. s. p. /.

14. V súvislosti s prípustnosťou dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. uviedol, že jednou z právnych otázok, ktoré súd s ohľadom na ním uvádzanú argumentáciu posudzoval, bolo aj posúdenie odbornej otázky prináležiacej znalcovi, keďže v konaní predložil odborné vyjadrenie týkajúce sa pravosti podpisu na pokladničnom doklade preukazujúcom uhradenie žalovanej sumy. Tento odborný posudok vypracoval znalec z príslušného odboru, avšak súd odmietol jeho závery z dôvodu, že z pohľadu súdu nebolo možné dôjsť k odbornému záveru, k akému dospel znalec, pretože znalec nemal k dispozícii priamo podpísaný pokladničný doklad, ale len jeho priepisovú kópiu. Tento záver dovolateľ nepovažuje za správny, súd si navyše zamieňal kópiu dokladu a priepisovú kópiu, pričom to odporuje dlhodobou ustálenou súdnej praxi, podľa ktorej súd vo vzťahu k záverom znalca nemôže preskúmať sám ich vecnú povahu.

15. Je zrejmé, že súd zo svojej pozície nie je oprávnený posúdiť, či znalec mohol pri svojej činnosti vyvodiť záver, aký vyvodil a či vôbec mohol skúmať pravosť podpisu vo vzťahu k určitej osobe, pričom predmetom skúmania bol priepis originálu a nie originál samotný. Súd si uzurpoval odbornú vedomosť prináležiacu znalcovi a zároveň stanovil bez náležitej aprobovateľnosti svojho postupu predpoklady pre znaleckú činnosť. Záver prvoinštančného súdu je preto v rozpore aj s ustálenou súdnou praxou, podľa ktorej súd nemôže hodnotiť činnosť znalca z pohľadu vecnej správnosti.

16. Ak žalobca spochybňoval závery znalca uvedené v dovolateľom predložennom odbornom vyjadrení, mohol si ním uvádzané tvrdenia nechať overiť relevantným subjektom, prípadne žiadať súd o znalecké dokazovanie. Keďže však k takémuto postupu nedošlo, teda závery znaleckého skúmania predložené v odbornom vyjadrení zo strany dovolateľa neboli relevantne spochybnené, nemožno uvažovať o správnosti záveru, ktorý vyvodil súd, t. j. že znalec nemôže posudzovať pravosť podpisu z iného podkladu ako je originál. V tejto súvislosti poukazuje dovolateľ na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 23.11.2011 sp. zn. 5Cdo/188/2010, podľa ktorého hodnoteniu nepodliehajú odborné znalecké závery z hľadiska ich správnosti, súd hodnotí len presvedčivosť posudku, pokiaľ ide o jeho úplnosť vo vzťahu k zadaniu, k zásadám logického myslenia a jeho súlad s ostatnými vykonanými dôkazmi. Pokiaľ sa s jeho závermi nestotožňuje, musí to v rozhodnutí odôvodniť.

17. Prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. odôvodňuje dovolateľ s poukazom na skutočnosť, že v konaní sa jednalo aj o posúdenie platnosti zmluvy uzavretej likvidátorom právneho predchodcu žalobcu so žalobcom, ktorou previedol žalobcom uplatňovanú pohľadávku, pričom odplata predstavovala len asi 1/3 z hodnoty pohľadávky. V priebehu celého konania bola aktívna legitimácia žalobcu nejasná ba dokonca ani nie daná, pretože okamihom vstupu do likvidácie sa prenieslo vedenie spoločnosti z konateľa na likvidátora ustanoveného na základe súdneho rozhodnutia, avšak napriek tomu došlo zo strany žalobcu k postúpeniu pohľadávky uplatnenej v predmetnom konaní. Zmluvu o postúpení pohľadávky považuje žalovaný za neplatnú, v dôsledku čoho vystupuje na strane žalobcu subjekt bez aktívnej legitimácie. Likvidátor uzavretím zmluvy o postúpení pohľadávok nesledoval úhradu záväzkov spoločnosti voči jej veriteľom, keďže nový žalobca nepreukázal, že by sa v jeho prípade jednalo o veriteľa spoločnosti.

18. Z príslušnej právnej úpravy ako aj z rozhodovacej praxe vyplýva, že likvidátor má speňažovať majetok likvidovanej spoločnosti hospodárne a efektívne. Pod tento pojem však nemožno subsumovať výpredaj pohľadávky za jej 1/3 hodnotu, ako sa to stalo v predmetnej veci. Nestotožňuje sa s časťou odôvodnenia súdu prvej inštancie, podľa ktorej možno považovať zmluvu o postúpení pohľadávky za platnú, aj keby došlo k porušeniu povinností likvidátora, čo by zakladalo len možnosť domáhať sa nároku na náhradu škody.

19. Právny predchodca žalobcu konal v rozsahu, ktorý mu nebol zverený zákonom, jeho konanie preto nie je zákonné a ako také nemôže spôsobiť vznik platného právneho úkonu a to aj s ohľadom na dobré

mravy, poctivý obchodný styk a obchádzanie zákona. Stým sa súd druhej a ani prvej inštancie žiadnym spôsobom nevysporiadal a okolnosťami a náležitosťami zmluvy o postúpení pohľadávok sa vôbec nezaoberal.

20. S poukazom na ustanovenie § 444 ods. 1 C. s. p. dovolateľ žiada, aby dovolací súd odložil vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia do rozhodnutia o dovolaní s poukazom na skutočnosť, že vady napadnutého rozhodnutia sú zásadné, výška vymáhanej sumy je značná, dochádza k snahe o nútený výkon rozhodnutia, pričom spoločnosť dovolateľa disponuje majetkom, ktorý poskytuje dostatočnú záruku pre garanciu uspokojenia pohľadávky žalobcu v prípade neúspešnosti dovolania.

21. Navrhuje, aby dovolací súd dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alternatívne ho zmenil tak, že žalobu zamietne.

22. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že otázka aktívnej vecnej legitímácie v predmetnom konaní bola posudzovaná ešte pred rozhodnutím vo veci samej a súd prvej inštancie právoplatne rozhodol svojim uznesením o prípustnosti zmeny účastníka na strane žalobcu zo dňa 11.08..2014 pričom uviedol, že medzi doterajším žalobcom a novým žalobcom došlo k platnému postúpeniu pohľadávky, ktorá je predmetom konania. Ak mal žalovaný za to, že postúpenie pohľadávky nebolo platné, mal možnosť namietat' neplatnosť postúpenia pohľadávky ako aj aktívnu legitímáciu žalobcu odvolaním proti tomuto uzneseniu. Dovolací dôvod žalovaného podľa § 421 ods. 1 C. s. p. preto v tejto súvislosti neobstojí.

23. Rovnako nemožno považovať za opodstatnené námietky žalovaného, týkajúce sa postupu likvidátora pri jeho dispozícii s majetkom likvidovanej spoločnosti, keďže jeho úkony majú smerovať k rýchlemu, hospodárnemu a efektívnemu speňaženiu majetku likvidovanej spoločnosti. Jednou z možností speňaženia majetku spoločnosti je aj postúpenie pohľadávky za odplatu za zákonom splnených podmienok.

24. Tvrdenia žalovaného o tom, že súdy nemohli vysloviť pochybnosti o správnosti odborného stanoviska, pretože by si tým podľa žalovaného nelegitímne uzurpovali odbornú vedomosť, považuje za scestné a bezpredmetné, pričom ide zo strany dovolateľa len o snahu zavádzať dovolací súd, pretože súdy len uplatnili zásadu voľného hodnotenia dôkazov.

25. Žalovaným tvrdené zaplatenie pohľadávky by podľa neho mali preukazovať len ním predložené pochybné doklady a to príjmový pokladničný doklad, predložený súdu sedem rokov po začatí konania a to len jeho fotokópia z pretlačenej kópie, ktoré skutočnosti sú navyše predmetom trestného konania pre zločin marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. a/ , b/ trestného zákona pod ČVS:ORP-531/2-VYS-GA-2015.

XX. Navrhuje, aby dovolací súd dovolanie žalovaného odmietol ako neprípustné podľa § 447 písm. f/ C. s. p. a v prípade, že bude akceptovať uplatnené dovolacie dôvody dovolanie zamietol ako nedôvodné a žalobcovi priznal náhradu trov dovolacieho konania.

27. Najvyšší súd Slovenskej republiky /ďalej tiež dovolací súd/ ako súd dovolací /§ 35 C. s. p./ po zistení, že dovolanie podal včas žalovaný zastúpený v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 C. s. p. bez nariadenia dovolacieho pojednávania /§ 443 C. s. p./ preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné / § 447 písm. c/ C. s. p./.

28. Dovolanie bolo podané po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový civilný kódex. Aj po zmene právnej úpravy civilného sporového konania je potrebné dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním" a dovolací súd nemôže byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť vo veci samej. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

29. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanovení § 420 a 421 C. s. p. V danej veci podal žalovaný dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C. s. p.

30. Dovolanie prípustné podľa § 421 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci /432 ods. 1 C. s. p./ Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ

uvedie právne posúdenie vecí, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia /§ 432 ods. 2 C. s. p./.

31. Žalovaný prípustnosť dovolania vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C. s. p. Uplatnenie dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. a súčasne podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. však vzájomne vylučuje ich súbeh, resp. vzájomná kumulácia je vylúčená, preto sa dovolací súd pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzil na skúmanie prípustnosti dovolania len z hľadiska dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., /rozhodnutie veľkého senátu NS SR sp. zn. 1VCdo/2/2017/.

32. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. by mal dovolateľ vysvetliť /a označením rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky doložiť/, v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Samotná polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, nezodpovedá kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.

33. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní dostatočne nevymedzil právnu otázku a neoznačil ustálenú súdnu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže pristúpiť k posudzovaniu procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil súd prvej inštancie a odvolací súd a v tejto súvislosti ani vyhľadávať všetky do úvahy prichádzajúce rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré sa týkajú danej problematiky, opačný postup by bol v rozpore s koncepciou právnej úpravy dovolania vyplývajúcej z Civilného sporového poriadku.

34. Keďže vzhľadom na uvedené skutočnosti nie je dovolanie žalovaného podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. prípustné, dovolací súd ho v súlade s ustanovením § 447 písm. c/ C. s. p. odmietol.

35. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania Najvyšší súd Slovenskej republiky neodôvodňuje /§ 451 ods. 3 druhá veta C. s. p./ O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie / § 262 ods. 2 C. s. p.

36. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 :0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.